

STOROSIOS ŽARNOS BIOPSIJŲ SIUNTIMO TIRTI INSTRUKCIJA V 3.00

TIRIAMOSIOS MEDŽIAGOS RUOŠIMAS, FIKSAVIMAS

1. Rektoskopijos bei kolonoskopijos metu paimti biopatai tiriami diferencijuojant žarnyno uždegimines, navikines, sisteminės ligas (amiloidozę) bei vertinant transplantato prieš šeimininką ligą.
2. Įtariant uždegiminę žarnyno ligą (UŽL), rekomenduojama imti ne mažiau kaip po 2 biopatus iš skirtingų, mažiausiai 5, žarnyno segmentų, įskaitant *rectum ir ileum terminale* bei iš patologiškai nepakitusių žarnos segmentų; talpinti į skirtingai pažymėtus konteinerius; rekomenduojama tvirtinti pogleiviu žemyn ant acetato juostų.
3. Įtariant fulminantinį kolitą, rekomenduojama imti bent 2 biopatus iš tiesiosios žarnos. Klubinės žarnos segmente limfoidiniai folikulai yra išsidėstę ne cirkuliariai visoje gleivinėje, bet tik antimezenterinėje srityje, todėl endoskopo tuojas turėtų paimti 2 biopatus iš skirtingų šio segmento pusių.
4. Įtariant naviką, priklausomai nuo jo dydžio rekomenduojama imti ne mažiau kaip po 2-3 biopatus iš skirtingų naviko sričių. Nedidelis polipas gali būti visas pašalintas kolonoskopo koaguliacinių žnyplių pagalba. Biopatus iš skirtingų žarnos segmentų būtina talpinti į skirtingai pažymėtus konteinerius. Rekomenduojama biopatus tvirtinti pogleiviu žemyn ant acetato juostų.
5. Būtina paimti storosios žarnos gleivinės ir pogleivio kiekį, kurio pakaktų histologiniam bei imunohistocheminiam tyrimui. Pogleivio kiekis svarbus audinių naviko invazijos laipsniui nustatyti bei giliau esančiam uždegimui ir kraujagyslėms įvertinti. Dažniausiai imami gleivinės audinio gabalėliai yra iki 3 - 4 mm pločio.
6. Paimtą biopsinę ar operacinę medžiagą (toliau – tiriamoji medžiaga) nedelsiant po paėmimo, patalpinti į tinkamai pažymėtą (kaip nurodyta 9 punkte) sandarų transportavimo indą su kambario temperatūros 10% neutraliu buferiniu formalino tirpalu (toliau - fiksatoriumi). Fiksatorius turi pilnai apsemti mėginius. Siunčiant tyrimui kelis to paties paciento mėginius iš skirtingų vietų (lokalizacijų), naudojami atskiri sužymėti transportavimo indai su nuoroda į kiekvieną lokalizaciją.
7. **Infekuota** TB/ŽIV/HCV/HBC ar kt. infekcinių ligų sukėlėjais tiriamoji medžiaga siunčiama pažymėta specialia žyma „**INFEKCIJOS PAVOJUS!**“, kuria ženklamos vidinė ir išorinė pakuotės bei siuntimo tirti blankas.

TIRIAMOSIOS MEDŽIAGOS SIUNTIMAS

8. Transportavimui naudojami nedužūs, sandarūs ir talpūs indai, kad histologinis objektas iš visų pusių būtų pakankamai apsemtas fiksatoriaus.
9. Transportavimo indų žymėjimui naudojama atspari skysčiams bei mechaniniams veiksniams etiketė, užpildyta patvarių rašikliu. Etiketėje nurodoma:
 - 9.1. Paciento pavardė ir vardas spausdintinėmis raidėmis, asmens kodas;
 - 9.2. Tyrimą siunčiančios sveikatos priežiūros įstaigos pilnas arba sutrumpintas pavadinimas;
 - 9.3. Siunčiant tyrimui kelis to paties paciento mėginius, nurodomas atskiro indo numeris.
10. Pagal galimybes medžiaga tyrimui į Centrą transportuojama tą pačią dieną arba kitos dienos ryte.
11. Siunčiant į Centrą tiriamąją medžiagą patologijos tyrimui, pildoma [elektroninė siuntimo forma](#), atitinkanti Sveikatos apsaugos ministro patvirtintą siuntimo tirti formą (SAM Forma Nr.014-1-1/a, 2014-12-23 d.). Užpildyta elektroninė siuntimo forma atspausdinama, pasirašoma ir kartu su tiriamąja medžiaga siunčiama tyrimui. Taip pat išlieka galimybė medžiagą patologijos tyrimui siųsti užpildžius popierinę siuntimo tirti formą. Tiriamąją medžiagą galima siųsti ir kurjeriniu paštu žemiau nurodytu Centro adresu.
12. Jei storosios žarnos biopsinė medžiaga siunčiama pagal LR SAM 2009 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. V-508 bei vėlesniais pakeitimais patvirtintą Storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programą ir šis tyrimas bus apmokėtas iš programos lėšų, būtina siuntimo viršutiniame dešiniajame kampe įskaitomai didžiosiomis raidėmis parašyti žodį „**PROGRAMA**“.

13. Siunčiant biopsinę medžiagą „Tos pačios dienos“ patologijos tyrimui, būtina ant siuntimo tirti blanko titulinės pusės ir ant transportavimo indo etiketės raudonai pažymėti **“SKUBU ŠIANDIEN”** (žr. vpc.lt → Gydytojams → Instrukcijos kliniciams → „Tos pačios dienos“ biopsinio tyrimo atlikimo tvarka“). Pastaba: smulki ir pakankamai fiksuota biopsinė medžiaga, gauta iki 12.00 val. dienos, bet kuriuo atveju tiriama (pagaminami standartiniai preparatai) tą pačią darbo dieną.
14. Tiriamosios medžiagos siuntėjas turi galimybę savarankiškai stebėti tyrimo Centre eigą (išsamesnė informacija tel.: 2 72 06 64 ar elektroniniu paštu: tyrimai@vpc.lt).

TIRIAMOSIOS MEDŽIAGOS PRIĖMIMO LAIKAS

Siunčiama tiriamoji medžiaga Valstybiniame patologijos centre priimama pirmadieniais-ketvirtadieniais nuo 7.00 val. iki 17.00 val., penktadieniais nuo 7.00 iki 16.00 val., šeštadieniais – nuo 8 iki 13 val. adresu [P. Baublio 5, Vilnius](http://P.Baublio5.Vilnius).

Biopsinė medžiaga, siunčiama „Tos pačios dienos“ patologijos tyrimui, priimama darbo dienomis nuo 8.00 iki 12.00 val.

BENDRIEJI SIUNTIMO TIRTI PILDYMO REIKALAVIMAI.

Siuntime pažymėti:

1. Vardą, pavardę, asmens kodą, gimimo datą.
2. Siunčiančią įstaigą, gydytoją, jo kontaktus.
3. Naudojamą fiksuojamą būdą;
4. Tyrimui siunčiamų audinių apibūdinimą;
5. Klinikinius ligos duomenis.

INFORMACIJA TEIKIAMA:

el. paštu: info@vpc.lt arba Centro telefonais:
8 5 2477351 (Tiriamosios medžiagos priėmimas);
8 5 2477350 (Informacija).

El. paštu: kokybe@vpc.lt prašome teikti pastabas apie tyrimų kokybę.